

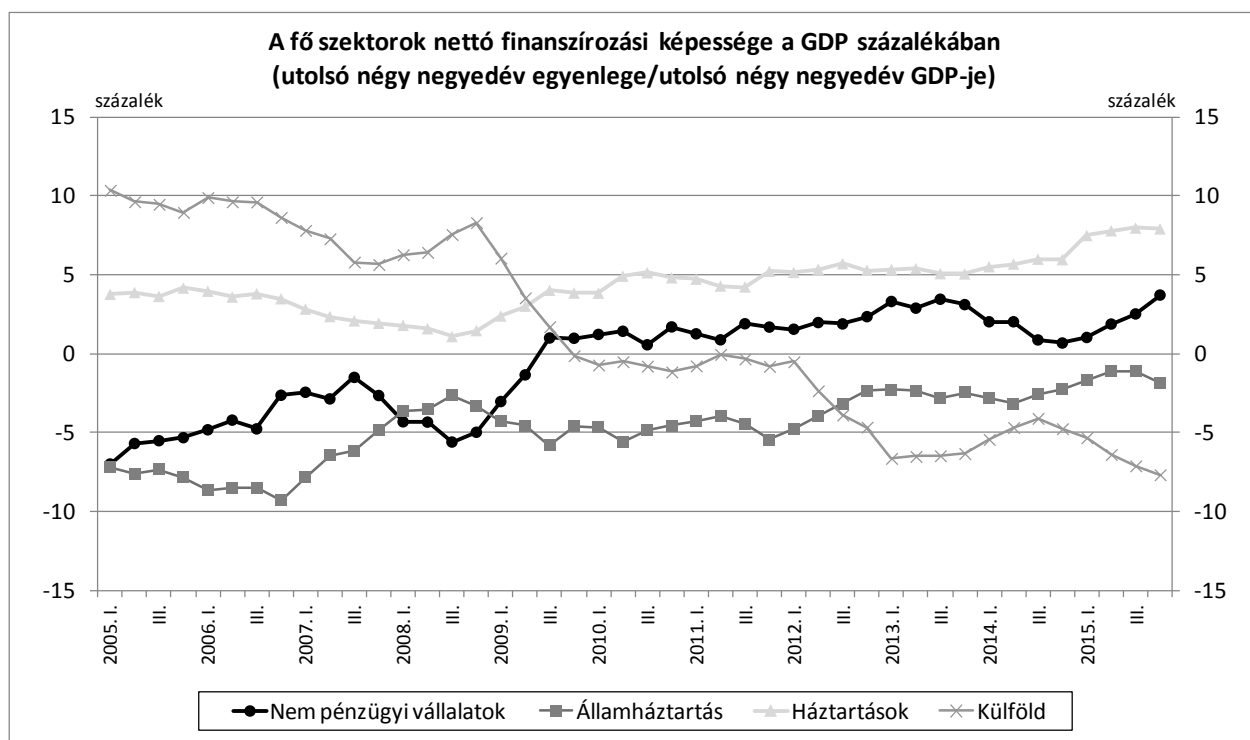

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A nemzetgazdaság pénzügyi számláinak adatairól

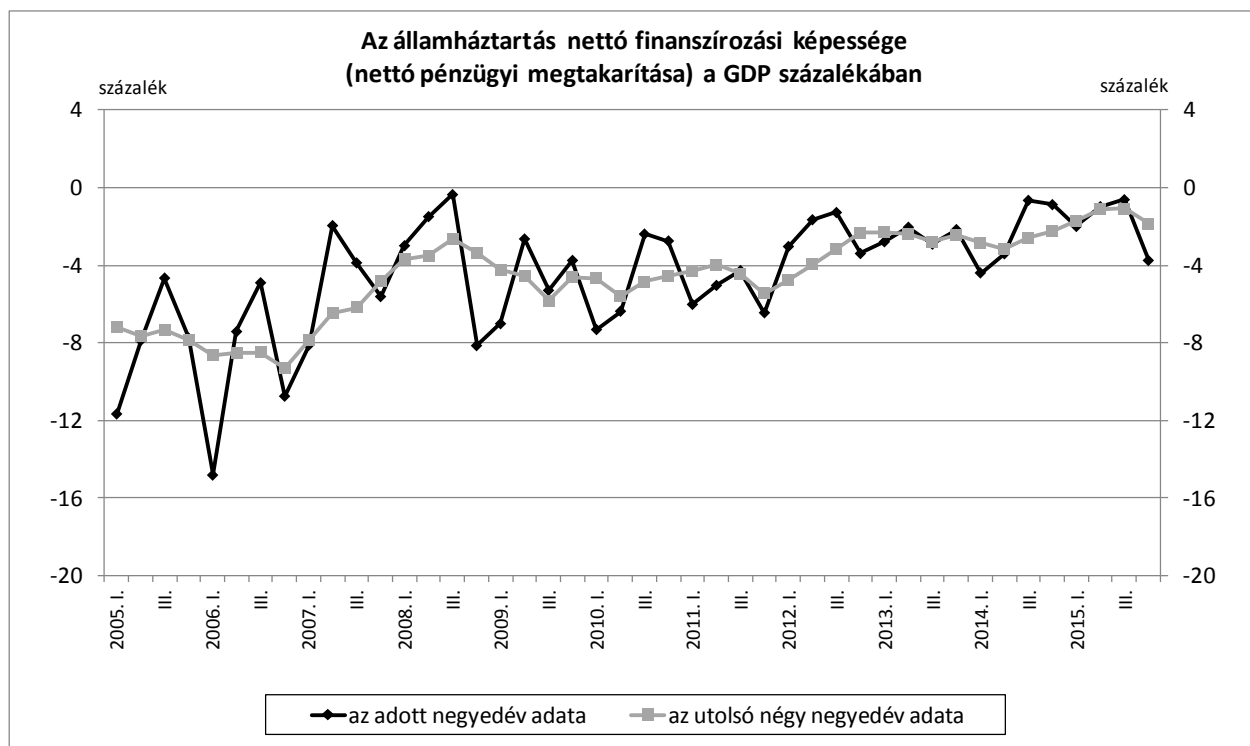
2015. IV. negyedév

Budapest, 2016. március 31. - A pénzügyi számlák adatai szerint az államháztartás nettó finanszírozási képessége a GDP -1,9 százalékát, a háztartásoké a GDP 7,9 százalékát tette ki 2015-ben. A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a GDP 3,7 százaléka, a külföld nettó finanszírozási képessége a GDP -7,7 százaléka volt ugyanebben az időszakban.

*Megjegyzés: az áttekinthetőség érdekében a pénzügyi vállalatok és a háztartásokat segítő non-profit intézmények finanszírozási képessége - melyek értéke általában nulla közelében mozog - nem szerepel az ábrán. Az egyes negyedéveknél az adott negyedévvél záruló egy év egyenlegeinek összege szerepel ugyanezen időszak GDP-jének százalékában kifejezve.

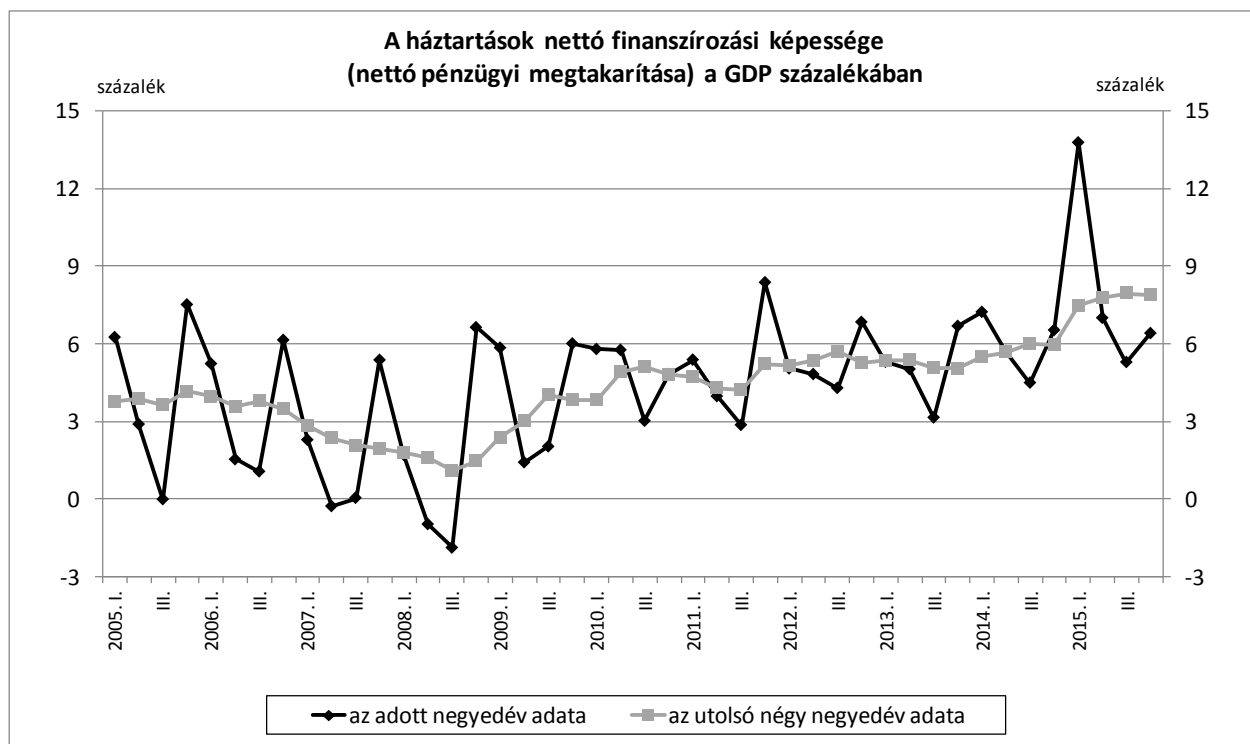
Az államháztartás nettó finanszírozási képessége 2015-ben a GDP -1,9 százaléka (-633 milliárd forint) volt. 2015 negyedik negyedévében az államháztartás finanszírozási oldalról számított egyenlege a negyedéves GDP -3,8 százalékát tette ki (-348 milliárd forintot). Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számításba vett (maastrichti) adóssága 2015 végén a GDP 75,3 százaléka volt (25394 milliárd forint). Az adósság csökkenéséhez 606 milliárd forinttal járult hozzá a nettó hiteltörlesztés, miközben a forint gyengülése 88 milliárd forinttal emelte a szintjét. Az államháztartás nettó tartozása (23379 milliárd forint) a GDP 69,4 százalékát tette ki 2015 végén.

2015. évi negyedik negyedévében a központi kormányzat nettó finanszírozási igénye 240 milliárd forint volt. Kiugró mértékben csökkent a jegybanknál és a hitelintézeteknél elhelyezett betétállomány, amit nagyrészt a jelentős mértékű állampapír-lejárat és visszavásárlás indokolt. Az egyéb pénzügyi eszközök terén növekedés mutatkozott az Európai Unióval szembeni követelések esetében, és megnövekedtek a rövid lejáratra nyújtott hitelek is. Csökkentek viszont a központi kormányzat vállalatokkal szembeni adókövetelései, és kisebb mértékű részvényeladás is történt. A kötelezettségek közül tranzakcióból fakadóan jelentősen csökkent az értékpapírok állománya. A hitelek esetében folytatódott a hosszú lejáratú hitelek törlesztése, mértéke azonban elmaradt a korábbi negyedévékétől. Az egyéb kötelezettségek esetében elsősorban a szállítói tartozások és a munkabér-kötelezettségek csökkentek jelentősen.

A helyi önkormányzatok nettó finanszírozási igénye 98 milliárd forint volt a negyedik negyedévben. A szektor pénzügyi eszközei közül jelentősen csökkent a hitelintézeteknél elhelyezett önkormányzati betétállomány, ezzel párhuzamosan csökkentek adójellegű tartozásai. Egyéb pénzügyi eszközeikben és kötelezettségeikben nem történt érdemi elmozdulás.

A társadalombiztosítási alapok nettó finanszírozási igénye 10 milliárd forint volt. Eszközeik közül csökkentek a központi kormányzatnál tartott betéteik, és növekedtek a háztartásokkal szembeni adó- és járulékkövetelései. Kötelezettségeik terén növekedett a központi kormányzat által nyújtott rövid lejáratú hitelállomány.

A háztartások nettó finanszírozási képessége 2015-ben a GDP 7,9 százalékát (2665 milliárd forint), a negyedik negyedévében a negyedéves GDP 6,4 százalékát (594 milliárd forint) tette ki. A nettó pénzügyi megtakarítás alakulását a pénzügyi eszközök bővülése határozta meg, a tartozások állománya tranzakcióból adódóan csupán kis mértékben változott.

2015. negyedik negyedévében a háztartások pénzügyi eszközei közül legnagyobb mértékben a folyószámlabetétek és a készpénz állománya emelkedett. Ez összefügg az év végét általában jellemző magasabb jövedelemkiáramlással, illetve a munkanap-áthelyezések miatt a január első napjaiban esedékes bérfizetések egy részének decemberre történő előrehozatalával. A háztartások tovább növelték állampapír megtakarításaikat, mely döntően a rövid lejáratú papírokat érintette. Ebben a negyedévben a befektetési jegyek állománya is emelkedett tranzakcióból adódóan, bár a pénzügyi alapokba történt befektetések csökkentek, ezt ellensúlyozta a nem pénzügyi alapok iránti kereslet növekedése. A hitelintézeti kötvények esetében továbbra is a nettó eladás a jellemző, és csökkent a tőzsdei részvény portfólió is.

A negyedik negyedévben folytatódott a háztartások hiteltartozásának csökkenése, az ingatlan és a fogyasztási hitelek esetében is nettó törlesztés volt a jellemző. Novemberben megkezdődött a jelzáloghiteleken kívüli fogyasztói devizahitelek forintosítása, mely a hiteltartozások devizanem szerinti összetételének további átrendeződését eredményezte. Év végén a háztartások hiteltartozásának döntő hányada már forintban állt fenn, a devizahitelek aránya mintegy 2%-ra csökkent.

A nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képessége a pénzügyi számlák adatai szerint 2015-ben a GDP 3,7 százalékát (1250 milliárd forint), az utolsó negyedévben a negyedéves GDP 5,7 százalékát (526 milliárd forint) érte el. A negyedik negyedévben mind a pénzügyi eszközök, mind a kötelezettségek tranzakciója kiugróan magas volt, mely elsősorban a külföldre nyújtott és külföldről felvett hitelekhez kapcsolódott. A pénzügyi eszközök közül ezen túlmenően a folyószámla betétek állománya emelkedett jelentős mértékben, melyet némiképp ellensúlyozott az államháztartás által kibocsátott értékpapírok állományának, illetve a külfölddel szemben fennálló követeléseken belül a részvények és részesedések, valamint az egyéb követelések állományának tranzakcióból adódó csökkenése.

A kötelezettségek alakulását is döntően a külfölddel kapcsolatos tranzakciók határozták meg. Legnagyobb mértékben a hitelek és részesedések állománya növekedett, míg tranzakcióból adódóan csökkent a külföldi tulajdonban lévő vállalati kötvények állománya és a külfölddel szembeni egyéb tartozás. A központi kormányzattal szemben az adótartozások csökkentek ebben a negyedévben, az év végi adófeltöltéseknek köszönhetően.

A külföld nettó finanszírozási képessége 2015-ben a GDP -7,7 százaléka (-2587 milliárd forint), a negyedik negyedévben a negyedéves GDP -9,6 százaléka (-893 milliárd forint) volt, vagyis a nemzetgazdaság ilyen mértékben finanszírozta a külföldet. A nem pénzügyi vállalatokkal kapcsolatos tranzakciókon túlmenően a külföldiek csökkentették a pénzügyi vállalatokkal és az államháztartással szemben fennálló követeléseiket, mely főleg az állampapírokat, a betét és hitel instrumentumokat érintette, miközben tranzakcióból adódóan növekedett a pénzügyi vállalatokban lévő részesedésük.

A kötelezettségeket tekintve nagymértékben nőtt a külföldnek az államháztartással szemben kimutatott tartozása, és csökkent a rezidens pénzügyi vállalatokkal szemben fennálló kötelezettsége. Ebben a negyedévben tranzakcióból adódóan jelentősen nőtt a hitelintézetek által külföldön elhelyezett betétek, és csökkent az MNB külföldi értékpapírjainak állománya.

Táblázatok

A szektorok főbb adatai

	2012 IV. n.év	2013 I. n.év	2013 II. n.év	2013 III. n.év	2013 IV. n.év	2014 I. n.év	2014 II. n.év	2014 III. n.év	2014 IV. n.év	2015 I. n.év	2015 II. n.év	2015 III. n.év	2015 IV. n.év
A nettó finanszírozási képesség negyedéves adatai, milliárd forint													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	257	139	202	423	168	-177	211	71	111	-61	493	291	526
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-96	119	101	77	-125	115	-219	-33	-31	-411	-301	-70	116
Államháztartás (S.13)	-264	-186	-153	-226	-177	-315	-270	-54	-77	-150	-81	-54	-348
Háztartások (S.14)	532	352	375	243	548	518	452	374	572	1 035	577	460	594
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	21	3	1	-4	20	48	142	1	93	-23	-5	-6	6
Külföld (S.2)	-450	-428	-526	-514	-434	-188	-316	-358	-668	-390	-683	-620	-893
A nettó finanszírozási képesség négy negyedéves adatai (az adott negyedévvel záruló egy év adata), milliárd forint													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	669	952	842	1 021	932	616	625	273	215	332	614	834	1 250
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-198	74	169	201	172	168	-152	-262	-168	-694	-776	-813	-666
Államháztartás (S.13)	-671	-661	-697	-828	-741	-871	-988	-817	-717	-552	-362	-362	-633
Háztartások (S.14)	1 512	1 540	1 575	1 503	1 518	1 684	1 761	1 891	1 916	2 433	2 557	2 643	2 665
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	21	9	17	21	20	65	206	211	284	213	66	59	-28
Külföld (S.2)	-1 333	-1 915	-1 906	-1 917	-1 902	-1 662	-1 452	-1 296	-1 530	-1 732	-2 099	-2 361	-2 587
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága a negyedév végén, milliárd forint													
Államháztartás (S.13)	22 414	23 362	23 263	23 107	23 076	24 915	25 420	25 084	24 514	24 976	25 878	25 912	25 394
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adósságának negyedéves változása, milliárd forint													
adósság változása	177	948	-99	-156	-31	1 839	505	-336	-570	462	902	34	-518
ebből: tranzakció	-102	471	217	-278	28	1 469	444	-338	-706	902	395	94	-606
átértékelődés	279	477	-315	122	-59	315	61	5	136	-440	507	-60	88
egyéb volumenváltozás	0	0	0	0	0	54	0	-3	0	0	0	0	0
	2012 IV. n.év	2013 I. n.év	2013 II. n.év	2013 III. n.év	2013 IV. n.év	2014 I. n.év	2014 II. n.év	2014 III. n.év	2014 IV. n.év	2015 I. n.év	2015 II. n.év	2015 III. n.év	2015 IV. n.év
A negyedéves nettó finanszírozási képesség a negyedéves GDP százalékában													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	3,3	2,1	2,7	5,5	2,1	-2,5	2,7	0,9	1,3	-0,8	6,0	3,3	5,7
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-1,2	1,8	1,3	1,0	-1,5	1,6	-2,8	-0,4	-0,4	-5,5	-3,7	-0,8	1,3
Államháztartás (S.13)	-3,4	-2,8	-2,0	-2,9	-2,2	-4,4	-3,4	-0,7	-0,9	-2,0	-1,0	-0,6	-3,8
Háztartások (S.14)	6,8	5,3	5,0	3,1	6,7	7,2	5,7	4,5	6,5	13,8	7,0	5,3	6,4
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	0,3	0,0	0,0	0,0	0,2	0,7	1,8	0,0	1,1	-0,3	-0,1	-0,1	0,1
Külföld (S.2)	-5,8	-6,4	-7,0	-6,6	-5,3	-2,6	-4,0	-4,3	-7,6	-5,2	-8,3	-7,1	-9,6
A négy negyedéves nettó finanszírozási képesség a négy negyedéves GDP százalékában													
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	2,3	3,3	2,9	3,4	3,1	2,0	2,0	0,9	0,7	1,0	1,9	2,5	3,7
Pénzügyi vállalatok (S.12)	-0,7	0,3	0,6	0,7	0,6	0,5	-0,5	-0,8	-0,5	-2,1	-2,4	-2,4	-2,0
Államháztartás (S.13)	-2,3	-2,3	-2,4	-2,8	-2,5	-2,8	-3,2	-2,6	-2,2	-1,7	-1,1	-1,1	-1,9
Háztartások (S.14)	5,3	5,3	5,4	5,1	5,1	5,5	5,7	6,0	6,0	7,5	7,8	8,0	7,9
Háztart. segítő nonprofit intézm. (S.15)	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,7	0,7	0,9	0,7	0,2	0,2	-0,1
Külföld (S.2)	-4,7	-6,6	-6,5	-6,5	-6,3	-5,4	-4,7	-4,1	-4,8	-5,3	-6,4	-7,1	-7,7
Az államháztartás bruttó, konszolidált, névértéken számított adóssága a GDP százalékában a negyedév végén													
Államháztartás (S.13)	78,3	81,0	79,5	77,9	76,8	81,5	81,9	79,4	76,2	76,8	78,8	78,0	75,3

Módszertani megjegyzések

1. A deviza-jelzáloghitelek árfolyamrögzítésének, forintosításának és az elszámolásnak a hatása a statisztikára

A lakossági jelzálog fedezetű devizahitelek a tényleges forintra váltásukig a devizahitelek között, az MNB hivatalos árfolyamán átszámított forintértéken szerepelnek a jegybanki statisztikákban. Az árfolyamrögzítés hatása a tényleges forintra váltásig a hitelintézetekkel és az egyéb pénzügyi közvetítőkkal szembeni pénzügyi derivatívaként jelenik meg a háztartások pénzügyi követeléseinek között. A derivatíva értéke megegyezik az érintett hitelállomány piaci devizaárfolyamon és a rögzített devizaárfolyamon kimutatott forint értékeinek különbségével.

A forintosításban érintett devizahitelek forintra váltása tranzakcióként kerül elszámolásra a pénzügyi számla-statisztikában, összhangban a monetáris statisztikával. A háztartások hitelállományának forintosításból származó csökkenése 2015 első negyedévében 344 milliárd forint volt, ami megegyezik a piaci devizaárfolyamon és rögzített devizaárfolyamon kimutatott hitelállományok különbségével. Ugyanakkor összeggel csökkent a forintosítás során a háztartások hitelintézetekkel és egyéb pénzügyi közvetítőkkal szembeni derivatíva követelése. Ezáltal a forintosításnak nem volt hatása a háztartások és a pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képességére, viszont jelentős átértékelődési veszteségtől óvta meg a háztartásokat, 66 milliárd forint értékben 2014 negyedik negyedévében, 278 milliárd forint értékben 2015 első negyedévében.

Az első negyedévben a háztartások hitelállományának az elszámolásból származó csökkenése (370 milliárd forint) tranzakcióként került kimutatásra a pénzügyi számlákban. A hiteltartozással már nem rendelkező, elszámolásban résztvevő háztartások pénzügyi eszközei tranzakcióból eredően növekedtek az elszámolás miatt (közelítőleg 130 milliárd forinttal). Ennek megfelelően 2015 első negyedévében az elszámolás során a pénzügyi vállalatoktól kapott tőke-transzfer a becslések alapján mintegy 500 milliárd forinttal növelte a háztartások nettó finanszírozási képességét a pénzügyi számlákban. Az elszámolásnak 2015 második és harmadik negyedévében is hatása van a háztartások és a pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási képességére, azonban az első negyedévinél jelentősen kisebb mértékben.

2. A jelzáloghiteleken kívüli fogyasztói devizahitelek forintosítása

2015 negyedik negyedévében megkezdődött a jelzáloghiteleken kívüli fogyasztói devizahitelek forintosítása. A forintosítás statisztikai elszámolása megegyezik a deviza-jelzáloghitelek forintosításánál bemutatott eljárással. A háztartások hitelállományának forintosításból származó csökkenése (a piaci devizaárfolyamon és rögzített devizaárfolyamon kimutatott hitelállományok különbsége) 2015 negyedik negyedévében 18 milliárd forint volt, ezzel megegyező összegben csökkent a háztartások hitelintézetekkel és egyéb pénzügyi közvetítőkkal szemben beállított derivatíva követelése is.

3. A felszámolás alá került befektetési szolgáltatók ügyfeleinek kártalanítása, a Befektető-védelmi Alap (BEVA) kártérítése

A BEVA kártalanítást fizet a felszámolás alá került tagintézményeikkel szemben követeléssel rendelkező befektetők számára. A BEVA-tól kapott kártalanítási összeg a nemzeti számlák módszertana szerint tőke-transzferként kerül elszámolásra, ami növeli a háztartások nettó finanszírozási képességét. 2015 harmadik negyedévében megkezdődött a Quaestor kötvényesek kárrendezése, ennek kapcsán eddig 86 milliárd forint került kifizetésre, mely növelőleg hatott a háztartások nettó pénzügyi megtakarítására.

4. Az államháztartási adatok felhasználásával kapcsolatos bizonytalanságok

A pénzügyi számlák adatainak összeállításakor a központi költségvetési szervek és helyi önkormányzatok 2015 negyedik negyedévére vonatkozó előzetes, nem teljes körű mérlegjelentései álltak csak rendelkezésre, így az egyéb követelések, egyéb tartozások és a nyújtott hitelek, kölcsönök adatai becsléseket tartalmaznak. Becslésen alapulnak továbbá az uniós támogatásokkal összefüggő egyéb követelések és egyéb tartozások 2015. évi adatai is. Ezek az adatok (és ezáltal a szektor nettó finanszírozási képessége) a későbbi adatközlésekben változhatnak.

5. A háztartások adataihoz kapcsolódó bizonytalanságok

A háztartások külföldi pénzügyi eszközeinek megfigyelése nem teljes körű, ezért a háztartási szektor külföldi pénzügyi megtakarításaira vonatkozó adatok bizonytalanságokat tartalmaznak a pénzügyi számlákban. A jövőbeni publikációk során a becslült értékek változhatnak, illetve a későbbiekben beérkező tényadatok válthatják fel azokat.

A pénzügyi számlákhoz kapcsolódó tájékoztató adatok megjelenéséről

A jelen publikációval együtt közlésre kerültek az állami és önkormányzati tulajdonú nem pénzügyi nagyvállalatok főbb pénzügyi adatai, a pénzügyi számlák és fizetésimérleg-statisztikák, illetve a pénzügyi számlák és a monetáris mérlegstatisztikák közötti különbséget bemutató táblák, továbbá a közösségi (állami és önkormányzati) tulajdonú vállalatok pénzügyi mérlegét tartalmazó táblázatok. Ezek az alábbi hivatkozásra kattintva érhetők el: <http://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/xii-a-nemzetgazdasag-penzugyi-szamlai-penzugyi-eszkozok-es-kotelezettsegek-allomanyai-es-tranzakcioi/a-penzugyi-szamlakhoz-kapcsolodo-egyeb-adatok>.

Az adatrevíziók alakulása

A szektorok nettó finanszírozási képességének változása a 2015. III. negyedévről publikált teljes körű adatokhoz képest (milliárd forint)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015. I. n.év	2015. II. n.év	2015. III. n.év
Nem pénzügyi vállalatok (S.11)	0	0	0	0	0	0	0	-4	-69	-50	-25	-75
Pénzügyi vállalatok (S.12)	0	0	0	0	0	0	0	-5	-14	0	-21	11
Államháztartás (S.13)	0	0	0	0	0	0	0	-34	69	-84	13	-137
Háztartások (S.14)	0	0	0	0	0	0	0	0	-61	-2	0	-16
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S.15)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Külföld (S.2)	0	0	0	0	0	0	0	43	76	137	33	217

Az adatrevíziók a pénzügyi számlák adatforrásaiban és számítási eljárásokban történt változásokat tükrözik. A 2015. harmadik negyedévre vonatkozó teljes körű adatközléshez képest elsősorban az éves vállalati mérlegekből származó részvény- és részesedésadatok átfogó felülvizsgálatának, illetve a fizetésimérleg-statisztikában végrehajtott adatrevízióknak a hatására változtak az adatok. Az államháztartás tranzakciós adatainak visszamenőleges módosulása főként az adók és az uniós támogatások eredményszemléletű adatainak pontosítását tükrözi.

Hivatkozások:

[Összefoglaló táblázatok](#)

[Idősorok](#)

[Grafikonok](#)

[Módszertani kézikönyv](#)

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI IGAZGATÓSÁG

Elérhetőség:

Tel.: + 36 (1) 428-2750

Fax: + 36 (1) 429-8000

E-mail: sajto@mnb.hu